

Hjemmeeksamen – høst 2018

SPED4200

Utleveres: 03.12.17 kl. 09:00

Innleveres: 05.12.17 kl. 14:00

Svar på én av oppgavene.

Skriv maks 4000 ord.

Ikke skriv eget navn i besvarelsen, men benytt kandidatnummer fra StudentWeb.

Referanser og kildebruk: APA-stilen

Besvarelsen lastes opp i Inspira <https://uio.inspera.no/> i formatet PDF.

Oppgave 1: Ervervede kommunikasjonsvansker

Kasus: Espen

Espen er 40 år gammel. Han fikk venstresidig hjerneblødning for 6 uker siden med språk og kommunikasjonsvansker og høyresidige lammelser som følgeeffekter. Espen bor sammen med sin kone og en datter på 4 år. Han jobber som konsulent i en større bedrift med fokus på finans, og har frem til hjerneslaget jobbet lange dager og er vant til måtte prestere i jobbsammenheng. Hans sosiale nettverk er hovedsakelig hans familie i form av mor og far, og to eldre søstre. Han har også tett kontakt med flere arbeidskollegaer. Kona gir uttrykk for at hun strever med å kommunisere med Espen etter hjerneblødningen. Hun gir også uttrykk for at han virker sint og frustrert.

Kartlegging hos logoped viste følgende resultater på Norsk Grunntest for Afasi (NGA):

Forståelse: 30/71 poeng. Han mestrer å identifisere enkeltord (kroppsdeler og ting). Strever

med å forstå beskrivelser og handlinger. Svarer rett på flere ja/nei spørsmål, men strever

med å forstå spørsmål knyttet til relasjoner. Eksempelvis: *er en dag kortere enn en uke?*

Gjentakelse: 14/40 poeng. Han gjentar 8/20 ord, 4/8 non-ord og 2/12 setninger. Han strever

med å gjenta lengre og/eller sammensatte ord, og viser tegn til lydparafasier. Mulig taleapraksi.

Benevning: 7/41 poeng. Han viser store ordletingsvansker. Mestrer å benevne 2/11

kroppsdeler og 5/10 ting. Store vansker med å benevne handlinger og besvare korte

abstrakte spørsmål. Som: *hvilken farge har snø?*

Høytlesning: 10/26. Han mestrer å lese korte enkeltord, men strever med høytlesning av

lengre ord eller setninger. Mestrer også 4/6 bokstaver.

Leseforståelse: 7/23. Han mestrer å legge riktig ordbilde (ordnivå) til rett ting og skårer 6/6

på denne oppgaven. Strever med forståelse på bokstav- og setningsnivå.

Syntaks: 0/6 poeng (ikke administrert)

Skrift: 2/10 poeng. Han skriver eget fornavn. Etternavn er delvis rett, men han får 0 poeng. Videre mestrer han å kopiere ordet /kopp/.

I logopedrapporten fra rehabiliteringssykehuset står spontantalen hans beskrevet slik: *Spontantalen er preget av redusert taleflyt gjennom hyppig nøling og stopp når han skal beskrive et situasjonsbilde (fugleskremselet). Han bruker få innholdsord, og bruker mye fyllord som «han der.. opp der.. (peker på vannet som renner over).*

1. Ta utgangspunkt i Espens språklige vansker for å drøfte ulike teoretiske tilnærminger til afasi.
2. Diskuter aktuelle mål for Espens afasirehabilitering
3. Diskuter hvordan Espens mål vil gi implikasjoner for hvilke tiltak som blir igangsatt

Oppgave 1: Taleflytvansker

Kasus: Anne

Anne er 10 år og går i femte klasse. Hun begynte å stamme i form av repetisjoner uten strev eller tilleggsadferd da hun var fire år. Stammen var varierte i perioder, og ble av og til borte. Annes storebror stammet også i barnehagealder, men stammingen forsvant før han begynte på skolen. Foreldrene var ikke bekymret da Anne begynte å stamme, og Anne selv så ikke ut til å reagere på taleflytbruddene sine.

Den siste tiden har Anne ikke villet lese i klassen fordi hun synes det er flaut når hun stammer, og læreren forteller at hun sjelden rekker opp hånden. Anne forteller hjemme at hun gruer seg til enkelte situasjoner på skolen på grunn av stammingen. Hun har gode venner og trives med skolearbeidet. Foreldrene synes ikke de har sett en reduksjon i stammingen siden hun begynte hos logoped, og ser stamming i form av repetisjoner, forlengelser og stille blokkeringer hjemme. I det siste har de også hørt at hun omformulerer setninger og bytter ut ord. De har vanligvis ikke snakket så mye om stammingen hjemme. Anne har nå gått til logoped i to år men forteller hjemme at «det ikke virker», og sier at hun er lei av å være den eneste i klassen som stammer.

1. Ta utgangspunkt i opplysningene om Anne og presenter ulike definisjoner av stamming.
2. Gjør rede for elementer en helhetlig kartlegging av Annes nåværende situasjon bør inneholde.
3. Diskuter aktuelle mål for den logopediske oppfølgingen.
4. Diskuter hvilke implikasjoner målene kan ha for videre logopediske tiltak.

Sensorveiledning hjemmeeksamen logopedi

Oppgave 1. Ervervede kommunikasjonsvansker. Kasus: Espen

1. Mange studenter vil ta utgangspunkt i vanskebasert og konsekvensfokusert tilnærming som et rammeverk for å besvare første del av oppgaven. Tilnærminger som kan drøftes innen en vanskebasert tilnærming kan være nevropsykologi og kognitiv nevropsykologi. Innen en konsekvensfokusert tilnærming kan flere begreper som sosial, psykososial og biopsykososial tilnærming være aktuelle. Alle de nevnte berøres flere steder i pensum, og er gjennomgått i forelesninger. Det vil være en styrke for besvarelsen at de anvender flere kilder (og ikke bare oversiktskapitlet på norsk) for å belyse disse. Studentene kan velge å drøfte bare to teoretiske tilnærminger, men det styrker besvarelsen at de viser at de kjenner til flere, og begrunner valget. Å se teoriretningene i lys av ICF er relevant.

Oppgaveteksten sier at man skal ta utgangspunkt i Espens språklige vansker for å drøfte ulike teoretiske tilnærminger til oppgaven. Det styrker oppgaven at de faktisk klarer å reflektere rundt de vanskene som er beskrevet i case-beskrivelsen og hvordan de kan forklares ut fra teoriretningene, og ikke bare beskriver teoriretningene generelt. De beste besvarelsene vil klare å være nyanserte når det gjelder tolkningen av (de relativt få) opplysningene i oppgaveteksten.

2. I del 2 vil det være naturlig å trekke inn brukermedvirkning, livskvalitet og at målene skal være relevante for brukeren. Det gir god sammenheng i oppgaven å knytte målene også til vanskebasert og konsekvensfokusert tilnærming. Fordeler med å bryte ned hovedmål i delmål tas opp i pensum og har blitt fokusert på i forelesning. Foreslå konkrete/overordnede mål? Eksempler?
3. I del 3 kan implikasjoner tolkes som tiltak, og det kan være relevant å foreslå konkrete oppgaver/rehabiliteringsmetoder (det må understrekes at kasusbeskrivelsen ikke gir så mange konkrete holdepunkter for valg av tiltak, slik at mange forslag til tiltak må regnes som relevante, hvis studenten viser en sammenheng til mål og vansker som er beskrevet), og det kan også fungere å drøfte implikasjoner underveis i delen om mål for arbeidet hvis det begrunnes. Men det vil styrke besvarelsen at studenten klarer å ha et overordnet perspektiv på implikasjoner. Prinsipper om reaktivering, reorganisering og kompensering kan være relevant, og også utfordringer med generalisering: f.eks. hvordan gjøre resultater fra

spesifikk språktrening brukbare i hverdagen? Det kan være relevant å drøfte evidensbasert praksis her.

Gjennomgående for oppgaven er at teori og forslag skal knyttes til kasuset og ikke bare være reproduksjon av kunnskap. De beste besvarelsene vil ha med en avgrensing/tolkning av oppgaven samt oversikt for besvarelsen, og en rød tråd gjennom hele oppgaven hvor valg begrunnes.

Oppgave 2. Taleflytvansker. Kasus: Anne

En helhetlig besvarelse bør:

- Nevne mer enn en definisjon av stamming, som til sammen beskriver hvordan stamming kan utgjøre en kommunikasjonsvanske.
- gjøre rede for måter å beskrive den hørbare stammingen (SSI4, SMS, audiovisuelt opptak) måter å kartlegge unngåelser, følelser knyttet til stammingen, kommunikasjonsholdninger mm: Samtale, isfjell, OASES, WASSP
- Beskrive OG drøfte mer enn et mål (f.eks. knyttet til økt deltagelse i klasserommet, møte andre barn som stammer, redusere unngåelse, føle mestring i kommunikasjons situasjoner, eller det å oppleve kontroll over stammeøyeblikk i en eller flere situasjoner)
- Vise hvordan kartlegging danner grunnlag for å sette hensiktsmessige mål for oppfølgingen og videre at tiltak bygger på mål. Eksempel på tiltak: gruppebehandling, kognitiv restrukturering, non aviodance, desensibilisering, self disclosure, flytskapende eller stammemodifiserende strategier i kombinasjon med fokus på positive kommunikasjons holdninger, Guitars integrerte tilnærming, Van Rippers IDMS, samarbeid med hjem og skole.